

“DE MENS ALS ONDERDEEL VAN HET GEHEEL”

door Marc Dols

MARCEL MOREL

Specifiek maar ook breed. Zo zou je het werkveld van Marcel Morel kunnen beschrijven. “Alles is eigenlijk juridisch, de hele dag door. Wat er gebeurt, het is allemaal juridisch”. Morel is coördinator van het cluster Juridische zaken in de gemeente Hilvarenbeek. Daarvoor heeft hij voor diverse andere gemeenten gewerkt, maar wel steeds op juridisch gebied. Hij is al jarenlang gepassioneerd bezig met zijn werk, maar zijn hart ligt eigenlijk bij de natuur. Hij vindt dat je ook aandacht moet hebben voor dier, natuur en milieu, en dat niet alleen het recht van de sterkste geldt.

Marcel Morel

Tegen het einde van zijn Atheneum A opleiding begon Marcel Morel (1958) zich te oriënteren op wat hij na zijn middelbare school wilde gaan doen. Zou hij zijn hart achterna gaan en iets doen met natuur in de vorm van de Bosbouwschool? Zou hij rechten gaan studeren in Tilburg, of zou hij toch kiezen voor een studie aan de Hogere Hotelschool in Maastricht?

Uiteindelijk, na een gesprek met de schooldecaan, dwong zijn Atheneum A diploma hem min of meer in de richting van een studie rechten. Dit beviel hem goed en hij bleek het ook nog erg interessant te vinden: “Ik vind het leuk om dingen uit te zoeken en om met taal bezig te zijn. Juridisch werk is gewoon heel erg spelen met taal. Eén komma verkeerd kan tot een heel ander besluit leiden”.

Voordat Morel bij de gemeente Hilvarenbeek ging werken, heeft hij soortgelijke functies bekleed in de gemeenten Bergen op Zoom, Oss en Oisterwijk. In Bergen op Zoom was Morel een jaar lang als ambtelijk secretaris gedeeltelijk verantwoordelijk voor het Belgisch-Nederlands Grensoverleg – een overlegstructuur tussen een aantal grensgemeenten in Brabant en België. Vervolgens werkte hij in Oss op de afdeling Verkeer, waar hij te maken had met de juridische aspecten van de verkeerswetgeving. Na Oss heeft Morel nog negen jaar in de gemeente Oisterwijk gewerkt als algemeen juridisch medewerker.

BEZWARENCOMMISSIE

Tegenwoordig is Morel alweer vijftien jaar werkzaam bij de gemeente Hilvarenbeek als coördinator van het cluster Juridische zaken. De cluster bestaat naast hemzelf uit nog twee andere collega's. Binnen het cluster zijn de taken onderling verdeeld. Eén collega is verantwoordelijke op het gebied van Openbare orde en veiligheid. Hijzelf en de derde collega houden zich bezig met de juridische aspecten binnen de gemeente.

Zijn allereerste taak was het oprichten van een Commissie voor de bezwaarschriften, waarvan hij de secretaris werd.

In deze functie is hij een soort tussenpersoon tussen de gemeente en de commissie waarbij hij de stukken aanlevert en de conceptadviezen schrijft. Afwisselend met zijn collega's vertegenwoordigt Morel het College van Wethouders, de gemeenteraad of de burgemeester bij de rechtbank en de Raad van State, soms met ondersteuning van specialisten op een bepaald gebied.

In het verleden waren er vaak raadsleden betrokken bij hoorzittingen over bezwaarschriften. Morel zag dit niet zo zitten. Hij had in Oisterwijk ervaren hoe succesvol een onafhankelijke commissie kon zijn en wilde in Hilvarenbeek een zelfde commissie opzetten. Zo'n commissie is volgens hem "voor de burgers het beste. Zij hebben echt het gevoel dat ze bij een onafhankelijk instituut terecht komen". Op die manier wilde Morel voorkomen dat de burgers te maken kregen met "een slager die zijn eigen vlees keurt".

Tot verbazing van de mensen die al langer bij de gemeente Hilvarenbeek werkten, werd Morels raadsvoorstel direct geaccepteerd.

Morel vindt het dus belangrijk dat burgers een eerlijke behandeling kunnen verwachten als zij een bezwaarschrift indienen. Hierin laat hij ook zien dat hij zijn baan als een soort roeping beschouwt: hij doet niet alleen het werk waarvoor hij in dienst is genomen, maar heeft tegelijkertijd ook aandacht voor de omstandigheden van de burger tijdens het uitvoeren van zijn werk.*)

NATUUR VERSUS RECHT

Deze eerlijke behandeling laat ook zien hoe Morel tegen de wereld in zijn geheel aankijkt. Hij vindt dat niet alleen het recht van de sterkste moet gelden, maar dat er ook aandacht moet zijn voor dier, natuur en milieu. De Partij voor de Dieren, waar hij lid van is, sluit hier goed bij aan omdat "zij als enige partij niet het belang van de mensen voorop stelt, maar het belang van het geheel, de kosmos".

Op de vraag of hij als jurist soms moeilijkheden ondervindt met zijn opvatting over de wereld, geeft hij aan dat hij dat niet zo ervaart. Hoewel hij het soms niet eens is met besluiten die over de natuur gaan, staan die besluiten los van zijn privé mening. Als ambtenaar hoor je volgens hem nooit je privé mening te uiten "want een ambtenaar moet het algemeen belang dienen en niet zijn eigen belang". Ook als hij te maken heeft met een zaak over bijvoorbeeld megastallen, iets waartegen de Partij van de Dieren zich verzet, zal hij toch die knop omzetten en zich gewoon aan de wet houden. "Zo is het nou eenmaal".

TROTS OP HET WERK

Op de vraag aan Morel waarop hij trots is, antwoordt hij bescheiden: "Nou, ik ben niet zo snel trots op iets, het is vooral datgene wat met mijn werk te maken heeft waar ik trots op ben".

Hoewel hij privé en werk gescheiden houdt, en privé zelf zijn beslissingen neemt, is dat op het werk net iets anders. Morel hecht hier juist erg veel waarde aan het samenwerken met collega's. Dit samenwerken resulteert volgens hem in een goede onderlinge werksfeer in het gemeentehuis. Daar is hij trots op. Alles gaat in onderling overleg. Binnen dit proces is zijn rol van coördinator een ondersteunende rol en moet hij, net als zijn collega's, verantwoording afleggen aan het afdelingshoofd.

Toen een van zijn vaste collega's met zwangerschapsverlof ging, merkte hij ook snel hoezeer zij op elkaar ingespeeld waren: "Er kwam dan wel een vervanger, maar dat werkt uiteindelijk toch niet zo goed".

Verder vindt hij dat het juridische systeem zoals dat in het gemeentehuis fungeert goed in elkaar zit: “Het hele systeem van bezwaren, beroepschriften, dat mensen je vragen kunnen stellen, dat we dat allemaal op een goede manier kunnen afwikkelen - zoveel mogelijk binnen de termijnen - het geeft een goed gevoel als het allemaal goed loopt”.

Tenslotte voelt hij ook een zekere trots bij het winnen van een lastige zaak die voor de rechter is geweest: “Het geeft een goed gevoel als je van de Raad van State gelijk krijgt, een gevoel van trots. Voldoening dat je het eigenlijk toch goed gezien hebt”.

VERANDERING

Morel zegt er profijt van te hebben dat hij al langer op hetzelfde terrein werkt: “Je weet sneller alles te vinden”. Hij heeft dat gemerkt toen hij een nieuwe collega kreeg die nog weinig praktijkervaring had op juridisch gebied. Zo’n verschil aan ervaring is volgens hem uiteraard maar tijdelijk, want na een tijdje trekt het tekort aan ervaring snel bij.

Verder zegt hij dat het belangrijk is dat je op de hoogte bent van alle veranderingen op juridisch gebied omdat het recht constant in beweging is. Samen met zijn collega’s neemt hij dan ook telkens alle jurisprudentie door die er elke week bij komt. Ook hier komt weer de samenwerking naar boven: “De relevante dingen bewaren we en als er voor andere afdelingen relevante dingen in staan, dan geven we ze door. Op zich werkt dat hartstikke prima”.

Soms brengt dit ook onzekerheid met zich mee omdat je steeds echt goed per geval moet nagaan of er relevante jurisprudentie over bestaat “van de laatste paar jaar of de laatste paar maanden” om er een goed oordeel over te kunnen geven.

Als hij kijkt naar de staat van het huidige recht, vindt Morel dat er wat minder regels zouden moeten zijn. Hoewel de regering zijn mening lijkt te delen dat er minder regels zouden moeten zijn, heeft hijzelf juist het gevoel dat er almaar meer bijkomen. Voor de leek wordt het er allemaal niet makkelijker op. Hij is van mening dat de burger het recht ook moet kunnen begrijpen zonder een studie rechten te hoeven volgen: “Makkelijker wordt het er allemaal niet op. Ik krijg ook wel eens de indruk dat het voer voor juristen is om elkaar bezig te houden. Maak het maar zo ingewikkeld, dan hebben we ook weer juristen nodig om dingen uit te leggen en zo houdt het systeem zich een beetje in stand”.

Morel ziet zich nog niet zo snel van baan of werkveld veranderen. Zijn huidige werk bevalt hem goed. Zo goed zelfs dat hij niet echt een drive heeft om nu iets anders te gaan zoeken.

Noot

^{*)} Gardner H, Csikszentmihalyi M, Damon W. Het GoodWork® Project: enkele resultaten van vijftien jaar onderzoek. In: Jansen T, Brink G van den, Kole J, redacteuren. Beroepstrots, een ongekende kracht. Amsterdam: Uitgeverij Boom: 2009. p. 48-76.

April 2014

Dit portret maakt deel uit van de serie *Publiek professionalisme en Goed werk*.

Zie toelichting op de site van Stichting Beroepseer: www.beroepseer.nl